

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3255/2019
30.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ и ВВ сви из ..., које заступа Оливера Маричић, адвокат из ..., против тужених Града Ваљева, Општине Љиг, Општине Мионица, Општине Лајковац и Општине Осечина, које заступа Заједничко правобранилаштво Града Ваљева и Општина Љиг, Мионица, Лајковац и Осечина и Општине Уб, коју заступа правобранилац Општине Уб, ради исплате зараде, одлучујући о ревизијама тужених изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2761/18 од 30.05.2019. године, у седници одржаној дана 30.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужених изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2761/18 од 30.05.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљевоу П1 168/18 од 09.05.2018. године, ставом првим, другим и трећим изреке, одбијени су тужбени захтеви тужилаца против тужених којим су тражили да се тужени обавезу да тужиоцима солидарно исплате на име нето зарада појединачне месечне износе, са законском затезном каматом почев од датума доспелости, па до исплате, ближе одређени овим ставовима изреке, као неосновани. Ставом четвртим, петим и шестим изреке, одбачена је тужба тужилаца, у делу у којима су тражили да се тужени обавезу да солидарно уплате доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на терет послодавца и на терет запослених и то за појединачно одређене месеце, са законском затезном каматом почев од датума доспелости, па до исплате, ближе одређене овим ставовима изреке, као недозвољена. Ставом седмим изреке, обавезани су тужиоци да туженима Граду Ваљево и Општинама Љиг, Мионица, Лајковац и Осечина, солидарно надокнаде трошкове парничног поступка у износу од 78.750,00 динара, као и да туженој Општини Уб на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 34.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2761/18 од 30.05.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом, другом и трећем изреке и обавезани тужени да тужиоцима солидарно исплате на име нето зараде

појединачне месечне опредељене износе, са законском затезном каматом почев од датума доспелости, па до исплате, ближе одређене овим ставом изреке. Ставом другим изреке, преиначена су решења о трошковима поступка садржана у ставу седмом изреке првостепене пресуде и одбијен захтев тужених да им тужиоци солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 78.750,00 динара, као и туженој Општини Уб 34.500,00 динара, као неоснована. Ставом трећим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу четвртном, петом и шестом изреке. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима солидарно уплате доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на терет послодавца и на терет запосленог, надлежном фонду за пензијско и инвалидско осигурање и то сваком тужиоцу појединачно опредељене месечне износе ближе одређене овим ставом изреке, док се захтев тужилаца да се обавезу тужени да им на досуђене новчане износе садржане у овом ставу на име доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на терет послодавца и на терет запосленог уплате законску затезну камату одбија, као неоснован. Ставом петим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима на име трошкова првостепеног парничног поступка исплате износ од 313.740,00 динара, док се ставом шестим изреке, обавезују тужени да тужиоцима на име трошкова другостепеног поступка исплате износ од 113.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизије су благовремено изјавили тужени, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11,55/14) и нашао да ревизије тужених нису основане.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени су одлукама својих Скупштина општина основали јавно предузеће Дирекцију за изградњу и развој Колубарског округа погођеног земљотресом. Дирекција је основана као самостално правно лице, имала је запослене и финансира се из буџета Републике Србије. Од 2014. године, престало је финансирање Дирекције из буџета, а према одлуци Владе РС, с тим што је она и даље наставила да постоји, а од 30.12.2014. године рачун јој је у блокади, што је условило трајну неспособност плаћања и инсолвентност Дирекције, као и то да тужиоцима, у спорном периоду на који се односи њихово потраживање, не исплаћује зараде. На седници Савета Дирекције од 03.04.2014. године, донет је Закључак да је Дирекција престала са радом, јер нема опредељена средства у буџету Републике Србије и дата је препорука да све општине Колубарског округа донесу длуку о гашењу Дирекције. Град Ваљево и општине Осечина, Љиг и Мионица нису донеле Одлуку о престанку рада Дирекције. Како одлука о гашењу Дирекције као правног лица још није донета, те она и даље постоји и није брисана из регистра привредних субјеката, првостепени суд је нашао да нема места примени одредбе члана 14. став 3. Закона о стечају, те да тужени не могу бити обавезани да тужиоцима на име накнаде зараде исплате утужене износе, јер исти нису пасивно легитимисани у овој правној ствари, с обзиром да је њихов послодавац Дирекција, па је из ових разлога одбио тужбене захтеве тужилаца.

Након одржане расправе другостепени суд је преиначио првостепену одлуку и обавезао тужене на исплату неисплаћених зарада тужиоцима из разлога што Дирекција за изградњу и развој Колубарског округа погођеног земљотресом, иако основана као јавно предузеће, чији су оснивачи биле општине локалне самоуправе Колубарског округа односно овде тужени, као самостално правно лице које још увек постоји, нема средстава за измирење својих обавеза према запосленима, а тужени су као оснивачи Дирекције, у обавези да плате њене доспеле, а неизмирене обавезе. Наиме, финансирање рада дирекције укључујући и исплату зарада запослених и осталих примања из радног односа вршено је искључиво из буџета Републике Србије, које је закључно са 2013. годином, престало, иако је Дирекција наставила да постоји и након тога, али је због недостатка средстава и блокаде рачуна престала да исплаћује зараде тужиоцима. У ситуацији када се ради о правном лицу над којим се не може спровести стечајни поступак имајући у виду одредбе Закона о привредним друштвима, ликвидација представља једини законски начин да Дирекција престане са радом уколико има довољно средстава за намирење својих обавеза, То овде није случај, с обзиром да нема средстава из којих се финансира, а рачун јој се налази у дуготрајној блокади, па произлази да Дирекција није била способна да измирује своје обавезе, као ни да покрене и води поступак ликвидације, из којих разлога је другостепени суд преиначио првостепену одлуку и усвојио тужбене захтеве тужилаца за накнаду неисплаћених зарада у наведеном спорном периоду.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд преиначио првостепену одлуку и солидарно обавезао тужене на исплату неисплаћених зарада тужиоцима.

Одредбом члана 1. Статута Дирекције за изградњу и развој Колубарског округа погођеног земљотресом и Јавног предузећа Ваљево из децембра 1998. године, предвиђено је да је ова Дирекција основана на основу члана 2. Уредбе о начину и условима коришћења средстава солидарности, да су Скупштине општина Ваљева, Лајковца, Љига, Мионице, Осечине и Уба основали Дирекцију као посебну организацију за обављање стручних послова за потребе оснивача, да се њихов посао односи на отклањање последица од земљотреса са епицентром у Колубарском округу и изградњом и развојем Колубарског округа.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом или уговором о раду.

Имајући у виду наведене норме, а код утврђеног чињеничног стања да су тужиоци у утуженом периоду радили и да им за остварени рад у утуженом периоду није исплаћена зарада, правилно је другостепени суд обавезао тужене, као осниваче Дирекције, која више није солвентна и нема приходе, да солидарно тужиоцима накнаде неисплаћене зараде и у корист тужилаца уплате доприносе за пензијско и инвалидско осигурање.

Супротно ревизијским наводима, средства за финансирање рада Дирекције у смислу исплате зарада запослених обезбеђивала су се из буџета РС, а не из средстава солидарности за отклањање последица земљотреса, зато што су се та средства користила управо за те сврхе, односно за отклањање последица земљотреса у

Колубарском округу, сходно Уредби о начину и условима коришћења средстава солидарности за отклањање последица земљотреса у Колубарском округу („Службени гласник РС“, број 41 од 10.11.1998. године).

Како Закон о јавним предузећима предвиђа да јединице локалне самоуправе могу оснивати јавна предузећа, што су тужени и учинили, те да су Дирекцију основали као посебну организацију за обављање стручних послова за потребе оснивача, то супротно ревизијским наводима оснивачи се не могу ослободити плаћања неизмирених обавеза дирекције, у конкретном случају зарада запосленима, чак и у случају када Дирекција као правно лице још увек формално постоји и није брисана из регистра привредних субјеката, али нема средстава за финансирање.

Без утицаја је истицање у ревизији да тужени не могу бити правни следбеници Дирекције, јер они то и нису, већ су оснивачи исте и по том основу одговарају за њена дуговања.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредби члана 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку.

Имајући у виду изнето, одлучено је као у изреци применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић